

Presentatie Nationaal Park Dwingelderveld
Nationaal Park Drents-Friese Wold
Nationaal Park /Landschap Drentsche Aa

“De parels van de Europese, Nederlandse en Drentse natuur”

voor Statenontmoeting Provinciale Staten van Drenthe
op 2 november 2011

1. Informatie over het fenomeen Nationale Parken

- Achtergronden: NP-en voor het bewaren en veilig stellen van natuurgebieden voor komende generaties
- Natuurgerichte recreatie
- Educatie, voorlichting
- Onderzoek
- Communicatie, draagvlak, burgerparticipatie, ondernemers, vrijwilligers
- Subsiestromen
- Economische betekenis van de NP-en: Eurogenerator, toeristische trekkers, landbouw en gezondheid ,belang biodiversiteit: voorkomen van kosten toekomstige generaties

Conclusie: NP-en sterk beeldmerk, kip met gouden eieren koesteren

2. Visie op het Onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur

- Zelf aan de slag, combinatie privaat/publieke financiering en organisatie
- Kans is: uitvoering provinciaal beleid
- Bezwaren Onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur

3. Oproep aan de Provinciale Staten van Drenthe

M.b.t. het beleid van de Rijksoverheid: aanpassing
onderhandelingsakkoord

- Uitvoering IUCN Verdrag
- Behoud stelselverantwoordelijkheid ook in het licht van internationale verantwoordelijkheid
- Samenwerken Nationale Parken stimuleren
- Aanduiding in Rijksnota's en op kaarten Rijksbeleid
- Financiering natuur-en milieueducatie/IVN
- Oormerken gelden voor de gebieden in het Provinciefonds

M.b.t. het beleid van het Provinciaal Bestuur

- Uitvoering Voorjaarsnota cf. Bestuursakkoord
- Behoud basisfinanciering, smeeroliegeld voor Overlegorganen t.b.v. bestedingsplannen, mogelijk maken transitieprocessen
- Prioritaire inzet van de straks wel beschikbare middelen voor natuur voor inrichting, onderhoud, beheer, monitoring en - misschien op termijn - voorlichting/educatie/IVN voor de Nationale Parken/Landschap

Tineke Witteveen-Hevinga,
Voorzitter Overlegorganen
Nationaal Park Drents- Friese Wold en
Nationaal Park Dwingelderveld

**Presentatie 2 november 2011 Statenontmoeting 2 november 2011
Tineke Witteveen – Hevinga , NP Dwingelderveld en Drents- Friese Wold en
Dwingelderveld**

Goede morgen dames en heren leden van de Drentse Staten en gedeputeerde Munniksma,

Inleiding

Graag maken wij – d.w.z. de OO-en van de NP-en DV, DFW en het NP Dr Aa NP/landschap gebruik van de mogelijkheid u van informatie te voorzien met betrekking tot het Onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur , we zullen elkaar nog hard nodig hebben.

Het is ook verheugend om te constateren dat u zich breed laat informeren over de onderhavige ontwikkelingen, want het fenomeen NP-en kent vele aspecten. Al was het alleen maar omdat het zeker ook in Drenthe een toeristische trekker van jewelste en dus bron van werkgelegenheid. Het is niet voor niets dat bij de instelling van de NP-en ook sociaal-economische motieven een rol speelden.

Mijn verhaal bestaat uit 3 delen
namelijk

1. informatie over Nationale Parken
2. onze visie op het Onderhandelingsakkoord natuur
3. oproep aan Uw Staten

1. Informatie over het fenomeen Nationale Parken

Vooraf

Ik spits mijn verhaal , zoals gevraagd , vooral toe op het fenomeen Nationale Parken, maar zoals u weet maakt het NP DrAa deel uit van een Nationaal landschap. De voorzitter van het OO, dhr. Oosterveld is hier ook aanwezig, dus mocht u meer willen weten over spec. NP DrAa/Landschap dan is daarvoor natuurlijk de gelegenheid.

1.1. Achtergronden

Het fenomeen Nationale Parken in de wereld stamt al vanuit 1872 . Dat was het Yellowstone Park in de Verenigde Staten. Het instellen van NP-en kwam voort uit de behoefte om natuurgebieden te bewaren en veilig te stellen voor de komende generaties.

De Drentse NP-en maakt deel uit van een mondiaal, Europees en nationaal stelsel van Nationale Parken.

We werken samen. In Nederland in het zg. SNP, samenwerkingsverband Nationale Parken en op Europees niveau is dat Europarc.

Nederland is door ondertekening van het van het VN verdrag International Union for Conservation of Nature (IUCN) zich verbonden aan de verplichting tot het instellen van NP-en.

Nederland kent 20 Nationale Parken.

Ieder park wordt a.h.w. “bestuurd” door een Overlegorgaan: daarin hebben alle belanghebbende partijen zitting om ervoor te zorgen dat alle neuzen dezelfde kant op wijzen: samenwerking en overleg dus tussen de verschillende partijen zoals SBB, NM, Dr.Landschap en de particuliere eigenaren, de landbouw, de waterschappen, de recreatieondernemers, het Recreatieschap, de gemeenten en provincies. De Nationale Parken en de Overlegorganen zijn bij Ministeriële Regeling ingesteld en de Minister benoemt een onafhankelijk voorzitter.

De belangrijkste taken van de Overlegorganen zijn:

1. Bescherming en ontwikkeling van natuur en landschap
2. Natuurgerichte recreatie
3. Educatie en voorlichting
4. Onderzoek.

Die taken krijgen gestalte in een zg. Beheer – en Inrichtingplan, in vakjargon “het BIP”geheten.

Ieder park heeft zijn eigen (ontstaans-)geschiedenis en identiteit.

- zo is het NP Dr AA bv een authentiek laaglandbeek-en esdorpenlandschap uniek in Europa met een vijfsterrenstatus temidden van een Nationaal Landschap
- is het DV het oudste NP in Drenthe en het grootste natte heidegebied van West-Europa
- is het DFW een provinciegrensoverstijgend Nationaal Park, het is één van de grootste NP-en van Nederland en het heeft volgens de ANWB – wandelgids te veel aan unique selling points om ze nu allemaal apart te noemen.

De taken beheer en inrichting worden uitgevoerd en verzorgd door de terreinbeheerders: het Drentse Landschap, Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en particulier natuurbeheer.

1.2. Natuurgerichte recreatie , educatie en voorlichting is een belangrijke taak voor het OO.

De taak natuurgerichte gerichte recreatie wordt ook uitgevoerd door de TBO/s in samenwerking met het IVN.

De taken op het gebied van educatie en voorlichting worden door middel van excursies, manifestatie enz. vnl. uitgevoerd door het IVN, ik noem de NP-en en het IVN altijd een 1-eiige 2 – ling.

Onder het motto “de jeugd heeft de toekomst” wordt er ook veel met jongeren gedaan. Het IVN verzorgt geweldige programma’s voor “Scholen voor Duurzaamheid”.

In het NP DFW is als tweede in Nederland een project “Juniorrangers” gestart: een vrijwillige familie neemt de begeleiding op zich.

1.3. Communicatie/draagvlak/burgerparticipatie/ondernemers/vrijwilligers

Communicatie met, draagvlak bij de bevolking en burgerparticipatie voor het fenomeen Nationaal Park vraagt voortdurende aandacht en vernieuwing: het is tenslotte hun Park en juist daar moeten we de creativiteit benutten.

Natuurlijk hebben we onze social media, websites, communicatiekranten richting burger en toeristen,zijn er vele voorlichtings-en themabijeenkomsten, ondernemerswerkgroepen en - bijeenkomsten, projecten met dorpsbelangen

Zoals het NP/Landschap Dr Aa. Momenteel organiseert het DFW avonden met bewoners uit alle dorpen over de toekomst van het park en de financiering ervan. Het DV en DFW kennen een zg. Gebruikersplatform waarin gebruikers meedenken over alles wat het Nationaal Park aangaat.

Het IVN ontwikkelt samen met ondernemers het zg. Gastheer/vrouwschap: we kennen in de drie gebieden momenteel samen meer dan 90 bedrijven die met hun gastheren en gastvrouwen het verhaal van de Parken vertellen.

En last but not least: het mooiste voorbeeld van burgerparticipatie zijn de vrijwilligers die vele taken voor het NP/landschap uitoefenen: het zijn er minstens samen boven de 300. Zonder de vrijwilligers geen Nationale Parken.

1.4. Subsiestromen Nationale Parken

Tot op heden zijn er 6 te onderscheiden subsiestromen voor de NP-en: sommige taken worden rechtstreeks gesubsidieerd door de Rijksoverheid zoals de terreinbeheerders en het IVN, andere taken bieden een gemêleerd beeld, zoals de schaapskuddes en het functioneren van de Overlegorganen, en weer andere taken worden door de provincie gefinancierd met al eerder gedecentraliseerde geldstromen zoals gelden voor het Bestedingsplan van het OO.

We zijn nog bezig met de exacte cijfers te inventariseren maar het gaat dan per park al gauw om meer dan een paar miljoen. We willen straks graag zoveel mogelijk taken van de NP-en overeind houden, maar er zijn natuurlijk ook andere provinciale taken en wensen, zoals Natura 2000 en de verdere realisering van de verbindingen.

Het lijkt er misschien op dat NP-en veel geld kosten, maar ze leveren nog veel meer geld op: de geïnvesteerde subsidies zijn hun waarde meer dan dubbel en dwars waard.

1.5. De economische betekenis van de NP-en

1.5.1. De NP-en als Euronerator en multiplier

Laat ik enkele sprekende voorbeelden van forse multipliereffecten noemen, m.a.w. de NP-en als Eurogenerator:

- Wat dacht u wat het project van 15 miljoen van het DV alleen al aan directe arbeidsplaatsen oplevert? Om nog maar te zwijgen over de extra bezoekers dat het straks trekt als het allemaal klaar is...mede dankzij de vele tv uitzendingen die er inmiddels al aangewijd zijn. ..Een mooie multiplier van de 650.000 euro die het OO er via het Bestedingsplan aan uitgeeft over een periode van 5 jaar.
- Ik citeer uit het jaarverslag van 2010 van NP Dr AA & Nationaal landschap: de totale investeringen met het Bestedingsplan in de periode 2002-2010 behelsden 28 miljoen in 132 projecten. Gemiddeld is dit een bedrag van 3 miljoen euro per jaar. Het geld van het Bestedingsplan, 190.000 euro per jaar: smeerolie voor het gebiedsproces en het aanjagen projecten.
- Het bureau "Triple Ee" deed onderzoek en het bleek dat bedrijven rondom het NP DFW die afhankelijk zijn van de natuur jaarlijks 35 miljoen genereren aan omzet en dus werk. Sterker nog: tijdens één van de recente bewonersbijeenkomsten rondom het NP DFW was er een ondernemer die riep:

“ Als het NP wordt opgeheven kan ik mijn bedrijf wel sluiten”.

- Nog een indrukwekkend cijfer over de economische impact Nationaal landschap Dr AA: daar is sprake van een jaarlijkse omzet van 70 miljoen aan vnl. bedrijven in de recreatiesector: goed voor 1.150 arbeidsplaatsen.

1.5.2. Toeristische trekkers

Nog een paar cijfers over dat de NP-en daadwerkelijk toeristische trekkers zijn : Zij zorgen voor meer dan 1 miljoen bezoeken per jaar. De Bezoekerscentra zijn daarbij grote trekkers. Het BC te Ruinen van het DV was met 185.150 bezoekers in 2010 na het Noorder Dierenpark de 2de toeristische trekker van Drenthe. En het Bezoekerscentrum van het DFW te Terwisscha was in 2008 de eerste trekker van geheel Fryslan: het trekt inmiddels 200.000 bezoekers per jaar.

1.5.3. Voorkomen van kosten

Een studie van de Verenigde Naties berekende in 2009 dat het verlies aan biodiversiteit de wereldeconomie zo'n 70 miljard per jaar kost. Dat lijkt een ver van m'n bed show, maar :als we met elkaar vatstellen dat natuur leven is en dat natuur ons leven is: dan is het heel dichtbij.

Conclusie:

**De NP- en vormen een sterk beeldmerk ,
Zijn de kip met gouden eieren
En die moet je koesteren.**

2. Onze visie op het Onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur

2.1. Zelf aan de slag, combinatie privaat/publieke financiering en organisatie

Toen de eerste serieuze problemen zich rond 2008 aandienden op de financiële markten ,wisten we allemaal dat ieder in Nederland ooit ermee te maken zou krijgen. Helaas de natuur niet uitgezonderd.

Wij hebben echter geen van allen het hoofd in de schoot gelegd, maar we zijn ieder op eigen wijze en met een eigen filosofie, aan de slag gegaan.

- B.v: door voor het NP DV nog net op tijd met alle samenwerkende partners de gelden ad 15 miljoen te reserveren, w.o. 4 miljoen Life – met alle dank aan de inzet van ged. Munniksmas – voor de uitvoering van het BIP
- B.v.: door vroegtijdig op zoek te gaan naar externe geldbronnen. De NP/landschap Dr AA kent inmiddels de Stichting Gebiedsfonds Drentse Aa, met daaraan gekoppeld de Rabostreekrekening Drentse Aa
- B.v.: door een start te maken met de verbinding tussen het NP DFW en de omringende economie door de werkconferentie “versterking van de economie door verduurzaming” in 2010. Er wordt nu hard gewerkt aan de uitvoering van de 43 concrete werkafspraken en ze krijgen een plek in het nieuwe BIP. Samen met de bewoners onderzoeken we welke externe financieringsbronnen “gedragen” worden door de omgeving en hoe een

nieuwe verzelfstandigde, toekomstbestendige organisatie – “Nationaal Park als duurzame onderneming” vorm moet krijgen. We streven naar samenwerking met DV, Holtingeveld om zo een uitstraling voor geheel Zd West Drenthe te berwekstelligen. Het nieuwe BIP kent zo 2 pijlers: economie en natuur uit Natura 2000.

- Diverse NP-en in Groningen, Friesland, Drenthe en Overijssel zijn dit jaar gestart met een concrete samenwerking om ze via –indien mogelijk bestaande- wandelpaden met elkaar te verbinden ingebed in een professionele organisatie van vraag en aanbod van streekproducten en zo tot een landelijke promotiecampagne over te gaan, gesteund door het landelijk NBTC

Kortom: alle parken zijn samen met alle betrokken partijen op zoek naar externe financieringsmogelijkheden via fondsen, sponsoring, merchandising, inverdienmodellen. Het gaat om nieuwe, privaats/publieke instrumenten om zo door te gaan met investeringsprojecten voor de natuur in samenhang met de economische dragers van het platteland: de recreatie, de landbouw en de zorg.

2.2. Kans is: uitvoering provinciaal beleid

Het staat als een paal boven water:

de parken zijn, ik durf haast te zeggen i.t.t. alle andere provincies – verankerd in het Drentse ruimtelijk en gebiedsbeleid.

Ik citeer uit de *de Gebiedsagenda Zuidwest Drenthe*:

- Voor Zuidwest Drenthe ligt de prioriteit bij de ontwikkeling van een sterk toeristisch-recreatief profiel
- Het Nationaal park DFW, het NP DV en het Holtingerveld en een aantrekkelijk en toegankelijk landschap zijn van belang voor de economische ontwikkeling van het gebied”.

En uit de Gebiedsagenda Noord Drenthe :

- Voor Noord Drenthe hebben wonen, werken en recreëren in de groene omgeving” van het stedelijk netwerk Groningen-Assen prioriteit
- Speerpunten is o.a. het NP & Landschap Drentse Aa

Als het Onderhandelingsakkoord werkelijkheid zal zijn beseft dan

a. dat de NP-en zich er volop van bewust zijn dat we met forse bezuigingen te maken krijgen

b. maar dat het provinciaal bestuur en de NP-en voldoende instrumenten hebben voor de overleving van de deze prachtige natuurgebieden en hun omgeving.

Mits: u uw mooie voornemens van handen en voeten voorziet.

2.3. Bezwaren m.b.t. Onderhandelingsakkoord op zich allergrootste zorg

Ons bezwaar tegen het Onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur:

betreft het Vervallen van de rijksverantwoordelijkheid voor het nationale stelsel van Nationale Parken en daarmee het oh zo belangrijke beeldmerk

Door juist de (inter)nationale definitie van Nationale Parken, met taken als recreatie, toegankelijkheid, educatie en onderzoek onderuit te halen, heeft geen enkel NP meer een poot om op te staan om zich als NP te presenteren. Het zal werkelijk funest blijken te zijn als de samenwerking, die van groot belang is voor deze parels, zal wegvallen.

3. Oproep aan uw Staten

3.1. Aanpassing akkoord (zie ook de brief die u inmiddels van het SNP heeft ontvangen)

Wij doen een beroep op u om alles in het werk te stellen het akkoord aan te passen voor behoud van de Rijksverantwoordelijkheden op de volgende punten:

- uitvoering IUCN Verdrag
- behoud voor de stelselverantwoordelijkheid ook in het licht van internationale verantwoordelijkheid
- samenwerken N.Parken stimuleren
- aanduiding in Rijksnota's en op kaarten Rijksbeleid
- financiering natuur-en milieueducatie/IVN
- oormerken gelden voor de gebieden in het Provinciefonds

Het is nog niet te laat en we zouden u ook graag uitnodigen om uw partijgenoten in de Tweede Kamer en in het Europees Parlement op te roepen die rijksverantwoordelijkheid te handhaven.

3.2. Voor het Provinciaal Bestuur

- uitvoering Voorjaarsnota cf Bestuursakkoord
- basisfinanciering, smeeroliegeld voor het OO t.b.v. bestedingsplan en functioneren. Juist om de aangegeven transitieprocessen naar een verdere verzelfstandiging te brengen hebben we geld nodig
- prioritaire inzet van de straks wel beschikbare middelen voor natuur voor inrichting, onderhoud, beheer, monitoring en –wellicht op termijn- voor educatie en voorlichting voor de NP-en /Landschap

Graag vragen en tevens een uitnodiging voor het voeren van wat diepgaandere gesprekken op een later tijdstip om deze moeilijke opdracht, maar ook wel weer mooie uitdaging, samen tot een goed einde te brengen.

‘De parels van de Europese, Nederlandse en Drentse natuur’

Statenontmoeting, 2 november 2011

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Wij vertellen het verhaal van de Nederlandse natuur

Opbouw presentatie

1. Wat zijn Nationale Parken?
2. Visie op Onderhandelingsakkoord
3. Oproep aan Provinciale Staten

Nationaal Park
Dwingelderveld

Internationaal

Yellowstone National Park

20 NP in Nederland

3 NP in Drenthe

Vier doelstellingen

1. Bescherming en ontwikkeling van natuur en landschap
2. Natuurgerichte recreatie
3. Educatie en voorlichting
4. Onderzoek

  Nationaal Park
Dwingelderveld

Onderwijs en jongeren

IVN Programma *Scholen voor Duurzaamheid*

Basis Onderwijs

Voorgezet Onderwijs

  Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Onderwijs en jongeren Juniorrangers

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Communicatie / draagvlak

O.a. door:

- Website www.drentscheaa.nl
- Voorlichting- en themabijeenkomsten, excursies (DA-gidsen), digitale nieuwsbrief, bewonersdagen, scholenprojecten, bewonerscursussen, ondernemersdag,
- Nieuwsbrief 'Doorstroom' (voor inwoners)
- Op Stap-krant (voor bezoekers)
- Locale projecten met dorpsbelangen

Nationaal beek- en
esdorpenlandschap
Drentsche Aa

Nederland heeft 20 Nationale Parken
en 20 Nationale Landschappen

Financiering NP

NP als *'Eurogenerator'*

- EU-geld ophalen: 4 mln LIFE voor Inrichtingsplan Dwingelderveld
- Drentsche Aa: Jaarverslag 2010
- Westerveld: Studie Triple E
- Het jaarlijkse budget is de smeerolie van het gebiedsproces (*'eerste euro'*)

Economische impact Nationaal Landschap Drentsche Aa

Jaarlijks een bijdrage van **€ 70** miljoen omzet aan voornamelijk bedrijven in de recreatiesector.

Goed voor ongeveer **1.150** arbeidsplaatsen

Triple E

De groene toegevoegde waarde

Over de economische kansen van de Drentsche Aa

oktober 2010
Deze rapportage heeft 23 pagina's
Triple E - GS/BvM/TB

Nationaal beek- en esdorpenlandschap Drentsche Aa

Nederland heeft 20 Nationale Parken én 20 Nationale Landschappen

NATIONALE LANDSCHAPPEN
lelijk Nederland opentuur

Toeristische trekkers

- Natuur voor de mensen
- De drie Parken zorgen ieder voor meer dan 1 mln bezoeken per jaar.
- Bezoekerscentra grote trekkers: →

- *BC Ruinen ná Noorder Dierenpark 2e toeristische trekker van Drenthe*

Nationaal Park Dwingelderveld

Perspectief

- Werkconferentie 10 jaar Drents-Friese Wold
- Bezoekerscentrum als verdienmodel
- Samenwerking/efficiency
- Gebiedsfonds Drentsche Aa
- ...

Gebiedsagenda Zuidwest Drenthe

- Voor Zuidwest Drenthe ligt de prioriteit bij de ontwikkeling van een sterk toeristisch-recreatief profiel.
- Het Nationaal Park Drents-Friese Wold, het Nationaal Park Dwingelderveld en het Holtingerveld en een aantrekkelijk en toegankelijk landschap zijn van belang voor economische ontwikkeling van het gebied.

Voorjaarsnota 2011

Gebiedsagenda Noord Drenthe

- Voor Noord Drenthe hebben wonen, werken en recreëren in de groene omgeving van het stedelijk netwerk Groningen-Assen prioriteit..
- Speerpunten is o.a. het Nationaal Park & Landschap Drentsche Aa

Voorjaarsnota 2011

Nederland heeft 20 Nationale Parken
en 20 Nationale Landschappen

Onderhandelingsakkoord decentralisatie natuur

Oproep aan Provinciale Staten/GS (1)

M.b.t. het beleid van de Rijksoverheid: aanpassing onderhandelingsakkoord:

- Uitvoering IUCN Verdrag
- Behoud stelselverantwoordelijkheid ook in het licht van internationale verantwoordelijkheid
- Samenwerken Nationale Parken stimuleren
- Aanduiding in Rijksnota's en op kaarten Rijksbeleid
- Financiering natuur-en milieueducatie/IVN
- Oormerken gelden voor de gebieden in het Provinciefonds

Nationaal Park
Drents-Friese Wold

Oproep aan Provinciale Staten/GS (2)

M.b.t. het beleid van het Provinciaal Bestuur

- Uitvoering Voorjaarsnota cf. Bestuursakkoord
- Behoud basisfinanciering, smeeroliegeld voor Overlegorganen t.b.v. bestedingsplannen, mogelijk maken transitieprocessen
- Prioritaire inzet van de straks wel beschikbare middelen voor natuur voor inrichting, onderhoud, beheer, monitoring en - misschien op termijn - voorlichting/educatie/IVN voor de Nationale Parken/Landschap

Nationaal Park
Drents-Friese Wold